

DOMEKA EURITSUA

Zemendian ez dakit zenbatgarrenean gagozan, dakidan bakarra da oean egoteko egun polita egiten dauala kanpoan euria dalako barra-barra. Gaur apur bat lo gehiago egin arren, Laukiz'era joan bear arrebea eroatera. Bertan ospatuko diran Lore Jokoetan parte artzailea da eta amak ezin dau eroan, alan da ze neuri suberte jat bete bein arrebearen auto gidaria izatea.

Goizeko amarrak dira, artu dot arrebea eta bagoaz Laukizerantza. Amar t'erdietan asten dira Lore Jokoak.

Oraindino denboraz ondo gabiltzanez goazen tabernara gozari kopu bat egitera, proposatu deusat arrebeari.

– Zer, Amaia, gogotsu zatoz Laukizera olerki bat ordu batean idatzi eta Lore Joakoak irabazteko?

– Bai, Asier, bai. Orainarte be ainbat sari irabazi dodaz olerkigintzan eta orrek zigurtasuna emoten dausta gaurko sariketea irabazteko.

– Ia ba, goazen Erico liburutegira berandu egin orduko

– Tira ba!

Sartu gara liburutegian. An dagoz andrazko bat eta gizonezko bat ate ondoan.

– Egunon, emen da olerkiak idatzi bearreko lekua?

– Bai, ala da. Sartu barrura, kendu jakea eta jesarri gura dozuen tokian. Bost minutu barru asiko zarie olerki bat idazten maai gainean dozuezan orrietan. Lana amaitzeko ordu bete dozue.

– I mutil, parte artu gura ba-jagok iretzat be aukera

Bai baina ni ez nok etorri parte artzen, arrebea ekarten baino. Gainera nik etxoat egunon olerkirik idatzi eta ez naiagok prest inoren aurrean erridikulua egiteko.

Amar parte artzaile jagozak guztira eta bat gehiago ez llegekek txarto, ori jakinik jesar adi i ere, ekin lanari....

Ia ba. Zer galdu gutxi jaukoat eta zer irabazi gutxiago. Zeozer egingo joat.

Asi da txapelketea. Ni maai ertzean nago. Arrebea ondoan eta ezagutzen ez dodazen beste zortzi lagun gure ondoan maai biribilaren inguruan, danak aurpegia zurruna baino serioago deukiela.

Bost minutu pasa dira. Amar. Ordu laurden eta ez dot deus idatzi paperean. Ezer ez dakian ikasle baten antzera nago azterketa-orriaren aurrean.

Nire ezkerrean Lauaxetaren aurpegia ikusten dot kua-droan, Orduña konturatu naiz Estepan Urkiaga Laukizen jaio zala. Gainera orain gagozan liburutegiak bere izena daroa.

Etsipenak jota nago. Inguruko guztiak ikusten dodaz idatzi eta idatzi, ni oster a geld. Alako baten asi naiz zeozer idazten. Lerro bi, iru, lau. Badoa gauzea aurrera. Gauza arraro bat somatzen dot neure baitan. Ez naz neure eskuaren jabe. Bapatean idatzi eta idatzi asten naz baina burua eta eskua ez dagoz uztarturik. Eskua bere kabuz joiala olerki au ikusten asten naiz paperean:

Danon kutuna zarean

LAUKIZ

Antziñako Lore Jokoen

Oiturea

Berreskuratzen

ZABIZ.

Inoz idorra ez dan

lur onetan

jaio zan Lauaxeta

Beraren gomutan

batu zarie berton

poesiaren magiagaz

egin gurean ainbat olgeta.

Atzera begiratu

negarra begietan

ezin kabituz.

Olerkari andi bat il eben

bereak pentsetan

ebana esatearren

Denbora aurrera joiala

esan bear dot berreala

Lauaxeta gogoan izan bear dala

gure euskal arimea biur ez daiten makala.

Zoritzarrez

Tamalez

Alabearrez

Ez dogu Lauaxeta bakarrik.

Laukizen ainbat

etxetan

dagoz

negarretan.

Olerkari andia dogu

danon aintzindari, gidari.

baina ez daiguzan aitzu

Beste ainbat gudari.

Danon odolez eta bertsoz

busti dalako Euzkadi.

Denborea emon dauste erreparatzeko be! Au ezin dot sinistu. Txarrena da ezin deusela inori esean, zorotzat artuteko besterik ez neban bear...

IPUIN SARIKETA

Zinatu dogu olerkia ezizen bategaz, sartu gutun azal batean eta bagoaz danok kanpora. Epai maaikoe ordu bete barru emongo dabe emoitza. Bien bitartean arrebea eta biok bagoaz erriko tabernara, urduritasuna baretzeko ardauxu bat artuteko asmoagaz.

Zelan Amaia? Ondo joan jatzu olerkia?

Bai. Ez jat txarto joan. Nire ustez or kriston nibela egon da gero...

Gugaz egon direnetatik ainbat, sariak lortutakoak dira beste olerki sariketa batzuetan.

Beraz ez dago zer eginik? Zuk ez badozu ondo egin nik zer esan bear ete dot!

Jasandako sentzazio arraroaren barri ez deusat emon arrebeari. Lenengo eta bein ez ebalako sinistuko eta bigarrenez, zorotzat artu dagistan arriskua daukadalako.

Badatoz epaileak.

Ia lenengo saria aurtengo Lukizeko Lore Jokoetan: Zumetza ezizenaz sinatutako olerkia dogu. Bere izena: Asier Ojanguren Agirrelezpeiti.

Ene! Ori neu banaz. Arrebearen aurpegiari begiratu deusat eta arriduran arridureagaz sano zurbil ikusi dot gixajea.

Zorionak. Ikusten da orainarte be olerkiak idazten ibili zareana.

Bai (neure baitan: Bazenki) bai. Ez sarri baina jartzen naizenean seriotan iminten naiz.

Bagoaz etxerako bidean. Oraindinoko artega nago. Egun au oso berezia da niretzeako et dot eguno olerkirik egin eta liburutegian olerkia idazten as nintzanean izandako sentipen arraroa ulertezina da.

Eldu gara estera eta amak urten deusku atera.

Zer nok irabazi dau ba!

Eta arrebeak.

Asierrek. Parte artzera joan ez eta berak irabazi.

Amak.

Ez nekian olerkiak idazten ona zineanik.

Bai ama, zeuk jakin ez arren neure aisialdian ainbat olerki irakurri eta bateren bat be idatzi dot.

Dana guzurra, baina zeozer esan bear disimulatzeke.

Aitaren arda botilarik onena atara bearke da ospatzeke ezta?

Bai ama.

Ni barrutik pozik.

Berandu da ta banoa oera. Oean osteria loak artu ezinik nago. Altza eta liburuak dagozan gelara joan naz. Barriro irakurri dot saritutako neure olerkia. Alako baten konturatu naiz nik ez dakidala orren euskera ederrean idazten eta or agertzen diran ideiak papereratzten. Zoritzarrez eskolea aintzina itxi neban, arrezkero arean irakurri dot eta ezer ere ez dot idatzi neure denbora guztian zear.

Ezinegona daukot barruan. Uste dot Lauxetak berak idatzi dauala olerkia neure secuaz baliatuz. Bi sentipen batu jatez bapatean. Eromenean ajusten ote nagoen ustea eta poza beste alde batetik. Poza zergaitik? – esango dozue. Estepanen gorputza il arren Lauaxetaren arimea bizirik dagoelako. Bere olerkiak entzuten doguzan bakoietzean gugaz dagoelako. Ilezkortasuna lortu dau olerkien bitartez.

Gauza guzti oriek daukodaz gira biraka buruan. Loak artu aurretik zera pentsatu dot: “Bihar goizean Lore Jokoetan irabazitako txapela eta garaikurra, bera orain aurkitzen dan lekura eroango dodazela, bertan ilobiaren parean jartzeko beraren olerkiarekin batera”.

Asier Legarreta
ZUMETZA

EUSKERA NAPARROA ´N

Azkenengo EUSKERAZAINZTA aldizkarian (LVI zenbakia) idazlan irakurgarri bat idatzi dau Amale Artzezluz gure lankideak, beste aldizkari batzutatik jakingarriak zeatz batuta.

Gaia Naparroa ´n zenbatek euskeraz berba egiten dauan da eta nik uste neban baiño askoz geiago dira.

Gaur ikastolak lan zabala ta sakona egiten dabe lurralde aretan eta uste izan geinke euskerea zabaldu egingo dala.

Baiña, beste alde batetik, Naparroa ´n bildurra dago euskaldun lez bakoitxak bere burua eraskusteko. Izan be, guda-ostean aurrean erabiliak izan ziran euskaldunak, asko baita eriotzaratuak eta bide-ertzetan lurperatuak, eta jazokizun ikaragarri orreik naparrai bildurra azurretaraiño sartu dautse.

Egia esan, bildur ori alboratzea lortzen dabenean, asko dira euskalzale agertzen diranak, umeentzat ikastolea nai dabena eta ikastolak sortzeko euren laguntza emoten dabena. Kontuan artzekoak dira “Naparroa oliñez” ekiñaldietan euren buruak erakusten dabenezak

Gaurko euren agintariak be, sarritan, lagundubearrean eragozpenak ipinten dabez euskal-jakintzazko ekintzak eratzen dabezenean. Lagundu, bai, laguntzen dabe. Oro ondo agertzen dau aldizkari beratan Erbiti ´tar Xole naparrak idazten dauan lanean, baiña zalantza barik, ez bear dan beste.

...

Ona emen garbi eta labur aterata, jakingarri batzuk. Irakurleren batek oker nagoala usten ba ´dau, pozik artuko neuke bere albisteak.

Naparroa ´n euskerea berbaz eta idatziz errez ulertzen dabena % 11 ´8 dira, guztiaz 68.000.

Naparroa ´n erreztasun barik euskera entzuna edo idatzia ulertzen dabena % 10 ´1 dira, guztiz 56 962.

Talde bi orreik batu ezker, 124 milla dira napar euskaldunak.

Asko dirala? Gitxi dirala? Beintzat itxaropena dira, baiña euskereak atzerantza egin-bearrean, aurrerantza eta bizkor egitea lortzeko euskaldun guztiak alegindu bear dogu. Alegin orretan daukagu gure itxaropena.

OLAZAR ´tar Martin ´ek